

Na Francoskem je 200 sodnikov pustilo službe, ker nečejo freimaurerskim ministrom pomagati sv. Cerkvo preganjati!

Za poduk in kratek čas.

Sv. Bolfank v Ljutomerskih gorica.

(Spisal Matjaž Flegerič.)

I. Dragi čitatelj, ako te kedaj prinese osoda na cesto, katera pelje iz Središča proti Ljutomeru, videl boš na severnovzhodni strani prijazen z zelenim trsjem in sadunosnim drevjem ovenčan hrib. Na njem stoji cerkev, oddaljena $\frac{1}{4}$ od Medjimurja, a $\frac{1}{2}$ ure od trga Stridove, kder je, kakor sedaj učeni ljudje za gotovo trdijo, l. 346. sv. Hieronim († 420), zraven sv. Agustina (354—430) najslavnejši cerkveni učenjak, rojen bil. Ta cerkev posvečena je sv. Bolfanku. Pred stotinami let niso po divnokrasnem kraju sedanjih Ljutomerskih goric žvenketale kose in motike pridnih delavcev; niso tukaj okrog donele iz pobožnih src izvirajoče pesni miloglasnih slovenskih grl; niso tukaj vabili sladk-zvonovi v hrame božje vernega ljudstva k svetim opravilom, ker po celi okolici, kder sedaj zelena trta sladko kapljico rodi, razprostirali so se temni gozdi in v njihovem zatišji renčali so besni medvedje, urlikali gladni volkovi. Ali kakor rumena, beli den obetajoča, zora temno noč prežene, iztrebila je sčasoma luč vere Kristusove te divje šume. Še den denešnji je v sosedni fari sv. Miklavža kraj, ki se imenuje „Volkomorje“. Gotovo so nekadašnji ljudje v ondotnem kraju te nevarne kosmatine umarjali, jasen dokaz, da so predpamci večkrat imeli se boriti z nadležno zverjadjo.

Eberhard II. nadškof Solnogradske, vže 20. februarja l. 1237. na Ptuji potrdivši, da je ta cela okolica s cerkvijo „Velika Nedelja“ v oskrbnitvo nemškega reda sprejeta, izrekel je gorečo željo, da bi se v tem zapuščenem kraju za kristijansko prosveto po mogočnosto skrbelo. Sila težavno bilo je za tistega časa, ker ni še bilo, kakor sedaj, božjih hramov, hoditi vernim kristijanom k službi božji k „Veliki Nedelji“. Po ostru zimi kako nevarna, po hudi vročini kako trudapolna bila so ta pota! Zbog tega so si verniki v bolj naseljenih krajih začeli staviti raznim svetnikom in svetnicam posvečene podobe, a sčasom kapelice, kder so se ob nedeljah in praznikih shajali in ondi pobožne molitve opravljali. Na takšen način nastala je tudi pri nas najprej podoba, potem kapelica, a nazadnjič cerkev posvečena sv. Bolfanku. Ta svetnik, jeden izmed najbolj gorečih vojščakov, kateri so za vero Kristovo orožje sukali, rodil se je l. 920. na Švabskem. Letos bode tedaj 960 let, kar je naš patron luč belega sveta zagledal. Bolfankovi starši bili so sicer plemenitniki, ali ne jako bogati. Dečka od 7 let dajo nekemu pobožnemu duhovniku v poduk in odgojo, potem pa v Rihnov, kder je bila sloveča samostanska šola. V Rihnovu

sprijaznil se je z nekim blagim mladim možem ter šel z njim v Vireburg, da bi ondi nekega iz Italijanske prišlega slovečega učitelja poslušal. Tega blagega Bolfankovega prijatelja izvolil je cesar Oton veliki za nadškofa v Treviru, kamor ga je naš patron spremil ter nehoteč od njega nikake druge službe prejeti nekoliko let svoje duševne moči podučevanju izročene mu mladine posvečeval, toda brez vsakega plačila. L. 964. umerje Bolfankov blagi prijatelj, mnogočislani nadškof Henrik, in on je šel zopet na svoj dom, kder je bil od staršev in svojih sorodnikov s posebno velikim veseljem sprejet. Ali to veselje obrnol se je kmalu v bitko žalost. Bolfanku, kateri bi s svojo bistroumnostjo zamogel lahko kako dobro službo doseči, smehljala se je posvetna sreča, toda on je ni hotel objeti, temveč odkril je svojim staršem, da hoče biti duhovnik. S težkim srcem se je od svojih dragih ločil ter šel v Meniški (Einsiedeln) samostan. Po dokončani skušnji obvezal se je z obljubami in ostal nekoliko časa predstojnik samostanske šole. Slavnoznani Angsburski škof Udalrik podelil je Bolfanku mešnikovo posvečenje. Nekaj časa ostal je samostanski prior, ali jegovi silni gorečnosti bilo je v samostanskem zidovji premalo prilike za delovanje. Leta 970. začel je Pasavski škof Pilgrim za okrajine na Ogerskem misijonarjev nabirati. Bolfank se te prilike poprime ter gre z dovoljenjem svojega opata črez Alemanijo in južno Nemčijo oznanovaje sv. evangelije proti Ogerski meji. Ali jegov trud bil je zaman, ker z ogerskimi trdovratneži ni mogel nič opraviti. Pilgrimu bilo je srčno žal, da se je moral Bolfank brez vsakega uspeha nazaj na Nemško povrniti. L. 972 umrl je Ratisbonski škof in Pilgrimu se je posrečilo, da je cesar postavil njegovega prijatelja Bolfanka na škofovski sedež v Ratisboni. Bolfank bil je izgled pravega apostolskega škofa, ali vsled razprtije moral je svojo škofovsko stolico zapustiti. Častilakomni vojvoda Henrik II. sklenovši se s Čehi vzdigne se zoper cesarja Otona II. S Henrikom potegnoli so Bavarski plemenitniki ter mnogo škofov in državnih knezov ga je podpiralo. Frizinski škof Abraham je l. 976 tega vojvodo celo za nemškega kralja kronal. Bolfank ostal je zvest svojem cesarju, a da nebi svojih podložnih s tem, če bi se za cesarjevo stranko odločil, spravil v nevarnost krvave vojske, pobegnol je z nekim posvetnim bratom na svoja posestva blizu Solnograda. Tu na samotni planini Falkenštanski v kameniti duplji poišče si stanovanje, napravi mal altarček brez vsakega lepoteja ter živi kot puščavnik. Nekega dne po silni nevihti brata spremljevalca ni bilo nazaj; Bolfank moral se je tedaj bliže ljudi preseliti. Vzemši sekiro presekla si je pot skoz temni gozd. Ne vedoč, kder bi se naselil, molil je, naj bi mu Bog kak kraj za stanovanje odkazal. Po končani molitvi vrgel je sekiro na vso moč proti jezeru, ki se v nemščini „Mondsee“ imenuje; kder bo našel sekiro,

ondi bi si hotel kočico postaviti. Sekiro našel je na nekem skalovji na obali imenovanega jezera ter si je ondi s pomočjo prebivalcev sezidal malo celico in molilnico. V tem samotnem kraju priživel je Bolfank celih 5 let. Tamkaj našel ga je neki lovec ter poslom, ki so ga povsod iskali, jegovo samotno stanovanje naznanil. Potem so prišli poslanci po škofa ter so ga veselili na največjo radost jegovih vernih ovčic nazaj v Ratisbono pripeljali. Tako pripoveduje sv. legenda. Več let je potem Bolfank blagonsno deloval v svoji višji pastirski službi pridobivši si velike zasluge za svoje ustanove in celo Bavarsko. Bil je Bolfank tudi učitelj otrokom svojega vojvode Henrika II. Od teh otrok je Henrik bil 6. junija l. 1002 od zbranih stanov v Mogunciji za nemškega cesarja izvoljen. Henrik vladal je do l. 1024. Gizela postala je ogerska kraljica, Brunon škof v Augsburgu in Brigita opatinja v samostanu sv. Pavla v Ratisboni. L. 994 potoval je Bolfank po svojih opravkih v Pehlarn v doljni Avstriji. Vozeč se po Donavu je na ladji nevarno zbolel in se dal prinesiti v bližnje selo Pupingen, kder je sv. zakramente prejema v Gospodu se poslovil od tega sveta, kder je mnogo dobrega storil, a več še hudega pretrpel. Leta 1052 bil je od papeža Leona IX. proglašen za svetnika. Od tistega časa počenši začeli so pobožni kristijani temu svetniku in puščavniku na čast staviti podobe, kapele in cerkve.

Smešničar 32. Nemškutar gosposki oblečen pride v slovensko krčmo in si ukaže vina donesti rekoč: „gips mir virkel liter bajn“. Več ni znal nemški. Ker bi pa bil tudi rad kaj na zob djal, prisiljen je po slovenski zaukazati, da mu dinesejo še kos kruha. Toda slovenski bleknoti gosposki oblečeni nemškutar neče. Preveč ga je sram. Zato izpije, plača in odide. Kmalu pa sloče gosposko sukajo ter vstopi v drugo krčmo, kder dobro slovenski poprosi za vino in kruh!

Liza Goričan.

Razne stvari.

Telegram: V slavo 50letnega rojstnega dne nja veličanstva, svetlega cesarja Franca Jožefa, ima kat. politično društvo v Konjicah dne 15. avg. ob treh popoldne zbor in svojo obletnico. Vse ude prijazno vabi

Odbor.

(Svitli cesar) so pogorelcem v spodnji Polskavi darovali 500 fl.

(V mariborsko hranilnico) so meseca julija ljudje vložili 182.593 fl., izvzeli 166.837 fl.

(Škodo cenili) so v Frauheimskej fari 49.610 fl. namreč v Poljanah 10050 fl., v Pohorji 24.470 fl., v Rančah 10670 fl. škodo na mlinih, cestah in mostih 4420 fl.

(V Celji obsojeni) so Janez Žižek 3 leta, Jurij Nemeč 3 leta, Ana Brezovnik 5 let, Anton Sternberger 1 leto, Fr. Dadic 2 leti, Peter Ozimič 5 let in njegova žena 3 leta v težko ječo.

(Strela udarila) je v hišo vdovca Jožefa Vraza, bivšega župana in narodnega slovenskega volilca v gornji Voličini v Slov. goricah, jo precej poškodovala posestnika pa ubila. Jožef Vraz je zapustil 2 oskrbljena in 7 neoskrbljenih otrok.

(Šmarijski grad) Erlachstein in posestvo je zadnja nevihta hudo poškodovala; na večih mestih je streha na gradu porušena, ker je opeko iz nje steplo.

(Ponarejeni srebrnjaki) potepljejo se v okolici slov. bistriški.

(Tolovaji) vlomili so v Kalužarjevo hišo v Jeleči kozjanskega okraja in vso izropali. Razbojniki bili so orožani, lica so imeli z robci zakrita.

(V Kameci pri Mariboru) so pokopali Janeza Dobaja v Brestenici. Iz paše domov prišedši bik ga je bil na roge si posadil in usmrtil.

(Iz Slov. Gradca) se nam poroča, da so dne 3. avg. t. l. pri volitvi za okrajni zastop v skupini velikega posestva zmagali narodnjaki Slovenci z 11 glasi; 3 grajščaki in 1 duhovnik veliki posestnik niso prišli volit, a 7 nemških liberalcev je iz volišča pobegnolo, ko so sprevideli gotov propadl

(V Črešnjevcih pri Slov. Bistrici) imajo novega župana, starega nemškutarja Sorschaggga! No, naj ga imajo, dokler se ga zopet ne najedó.

(Pri J. Krajci v Novem mestu na Kranjskem) je na svitlo prišlo delo: „Spisi Kristof Šmida“. S podobami. Pervi zvezek obsega povesti „Ljudevit Hrastar spoznava boga“ in „Golobček“ poslovenil P. H. Sattner, in je okinčan s 15 podobami. Ker so Kristof Šmidovi spisi eni najboljših, jih slovenski mladini prav toplo priporočamo. Cena zvezku je 30 sold. Posebno okusno v platno vezane pa 70 kr., in so za šolska darila posebno pripravne. II. zvezek izide uže v nekoliko dneh.

(Iz Babinec.) Osepnice močno razsajajo po ljutomerskej fari. Zdaj je dotičnih bolnikov naštetih do 70; veliko jih je vže spomrlo. Človeka precej, ko dušo izdehne, položijo v trugo ter ga hladnej zemljici izročijo v varstvo, da se zrak še bolje ne okuži. Zavoljo tega so šole zaprte vže od 10. julija. Bolehajo ne samo otroci, ampak tudi odrasli ljudje. Pred kratkim se je kužna nadloga prikazala še v naši vesi.

(Preč. gosp. Matevž Lah), župnik v pokoji, ki je od težke svoje bolezni čvrsto okrevaj, obhaja v Vojniku 10. avg. t. l. petdesetletnico svojega duhovništva. Na mnoga mu leta!

Dražbe. 11. avg. Viktor Leyrer v Mariboru 2780 fl.; 13. avg. Urša Slanič v Žikarcih 1345 fl. Janez Slanič v Žikarcih 1345 fl. Miha Pečar 500 fl. pri sv. Lenartu v Slov. goricah; 14. avg. Frane Čerjak v Trnovci 3711 fl.

Loterijne številke:

V Gradci 31. julija 1880: 60, 31, 21, 36, 46.
Na Dunaji „ „ 87, 33, 86, 14, 11.

Prihodnje srečkanje: 13. augusta 1880.